

Motion till riksdagen 2007/08:So426

av **Lars Lilja och Britta Rådström (s)**

Kampen mot dopning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att idrottsrörelsen ska erhålla höjt anslag för att ytterligare kunna intensiviera sitt arbete mot dopning inom idrotten och att antalet tester måste fortsätta att öka även på nivåer under eliten.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffen för dopningsbrott ska höjas och att dopningsbrott ska likställas med narkotikabrott.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen måste ändras så att det blir möjligt för gymägare att i kontrakt med sina kunder/medlemmar avtala om att kunden/medlemmen är beredd att på uppmaning lämna urinprov för dopningstest.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att utarbeta riktlinjer för vård av personer som missbrukar dopningspreparat samt att den typen av missbrukarvård bör tillföras ytterligare resurser.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Livsmedelsverket ska få i uppdrag att utreda hur säkerhet kan skapas om innehåll i kosttillskott som säljs på den svenska marknaden.²

¹ Yrkande 1 hänvisat till KrU.

² Yrkande 5 hänvisat till MJU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Riksdagen har antagit elva mål för folkhälsopolitiken. Det elfte målet inkluderar ett samhälle fritt från dopning. Dopning för ofta tankarna till elitidrott. Svensk idrott har under många år bedrivit ett framgångsrikt arbete mot dopning framför allt i Sverige men även internationellt. Idrotten genomför cirka 3 500 oanmälda dopningstester på sina aktiva per år. Mycket få svenska idrottare har fällts för dopning de senaste åren och knappast någon elitidrottare.

Tillhör man eliten får man räkna med dessa tester i samband med träning och tävling många gånger per år. De svenska idrottsutövare som tillhör den yppersta eliten måste ständigt informera RF:s dopningskommission var de befinner sig i Sverige och världen så att kontrollanterna skall kunna slå till när och var som helst. I Sverige finns en lag om förbud mot vissa dopningsmedel. Den lagen omfattar ett betydligt lägre antal preparat än idrottens så kallade röda lista som omfattar över 200 preparat.

Sannolikt är det så att dopning är ett långt större problem utanför idrotten. De preparat som i första hand används är anabola androgena steroider, förkortat AAS.

Dessa preparat används av personer som styrketränar för att få en snabb ökning av muskelmassan. Denna träning sker ofta i publika miljöer som gym och på både offentligt och privat ägda anläggningar.

I vissa län bedriver distriktsidrottsförbundet tillsammans med exempelvis landstinget, polisen, tullen, berörda kommuner och gymmen samarbetsprojekt för att motverka användandet av dopningsmedel. Enligt nuvarande lagstiftning finns ingen möjlighet att avkräva ett dopningstest av en person som tränar på ett gym om denna person inte är medlem i en förening som är ansluten till Riksidrottsförbundet. Detta gör att arbetet för att förhindra dopningsmissbruk i gymmiljöer kraftigt försvåras.

Biverkningarna av AAS är allvarliga. Forskningsläget är inte helt klart, men mycket tyder på psykiska bieffekter som depression men framför allt okontrollerat humör och aggressivitet. Flera av de senaste årens uppmärksammade "övervåldsbrott" där gärningsmannen varit besinningslös i sitt våldsutövande har begåtts av personer som använt AAS.

I många fall med våld mot kvinnor finns missbruk av AAS i bakgrunden. Flickvänner till AAS-missbrukare har vittnat om rädslan för pojkvännens humörsvängningar och våldsbenägenhet.

AAS används också av våldsbenäga brottslingar och inom olika maktgrupper som till exempel kriminella mc-gäng och nazistiska grupperingar. Även i fängelsemiljöer förekommer missbruk av dopningspreparat likaväl som narkotika.

Tillgången till AAS är i likhet med narkotika stor. Under de senaste fem åren har tillgången på den illegala marknaden stadigt ökat. Medlen är lätta att få tag på genom Internet. Förutom Internethandeln förekommer en omfattande smuggling. Handeln bedöms av polisen ha stora ekonomiska förtjänster, innebära ganska liten risk för upptäckt och ge förhållandevis låga straff i händelse av lagföring. Smugglingen sker trots det ofta i samband med narko-

Fel! Okänt namn på

tikasmuggling. Enligt polisen anträffas narkotika vid vart tredje beslag av AAS.

Problemen och riskerna med missbruk av AAS är underskattade och väl att jämföra med narkotikaproblematiken. Dopningsbrott bör därför jämföras med narkotikabrott. Minimistraffet för grovt dopningsbrott borde vara minst två års fängelse. Det gör att polisen kan bekämpa den typen av brottslighet på ett effektivare sätt genom till exempel så kallad teknikspaning. Det blir lättare att få tillstånd för husrannsakan, och möjligtvis leder det även till en högre prioritering av bekämpningen.

För personer som är beroende av narkotika finns idag vedertagna behandlingsmetoder. Socialstyrelsen har där ett ansvar att ta fram riktlinjer och utveckla missbrukarvården. En person som vill ha hjälp att komma ur sitt missbruk av dopningspreparat har ytterst små chanser att få vård.

Kunskapen inom primärvården och även inom missbrukarvården är bristfällig. Dopningsjouren gör ett bra arbete, men deras uppdrag är i första hand information och kunskapsinsamling. Maria Beroendecentrum i Stockholm har några få platser på en försöksmottagning. Dessutom finns en liten enhet i Örebro och en i Göteborg som arbetar med en helhetssyn på dopningsproblematiken.

Ett annat problem som uppmärksammats på senare år är så kallade kosttillskott som innehåller förbjudna substanser utan att det anges på innehållsförteckningen. Det innebär att personer som i god tro ätit dessa i och för sig onödiga kosttillskott kan testa positivt i en dopningskontroll och bli avstängd från idrottsutövande i upp till två år.

Stockholm den 1 oktober 2007

Lars Lilja (s)

Britta Rådström (s)